

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 10/1975-76 med anledning av landskapsstyrelsens berättelse till Ålands landsting över landskapet Ålands förvaltning och ekonomiska tillstånd under år 1974.

Landstinget har inbegärt lagutskottets utlåtande över ovannämnda berättelse. Med anledning härav får utskottet, som i ärendet hört lantrådet Alarik Häggblom samt mottagit inbegärda utlåtanden av finansutskottet om landskapets bokslut och finansavdelningens förvaltningsområde samt av kulturutskottet om utbildningsavdelningens förvaltningsområde, vördsamt anföra följande:

I berättelsen används ibland ordet suppleant och ibland ordet ersättare. Då vardera orden har samma betydelse vore att föredra, att det svenska ordet ersättare skulle användas konsekvent.

Av berättelsen framgår, att landstinget under år 1974 sammanträtt i åtminstone sju olika repriser. En bidragande orsak till denna splittring av landstingets arbete torde vara att överlämnandet av framställningar från landskapsstyrelsen inte i tillräcklig grad koncentrerats till början av sessionerna. Eftersom utskotten numera utan särskilt förordnande kan sammanträda mellan landstingets sessioner, anser lagutskottet med full förståelse för problemen i sammanhanget, att målsättningen borde vara landstingsarbete årligen under icke flera än tre oavbrutna sessioner.

Antalet tryckfel är med hänsyn till berättelsens omfattning ringa. Dock borde på s. 8 de av landstinget valda medlemmarna av Ålandsdelegationen ha antecknats i omvänd ordning, emedan regeringsrådet Meinander valts till medlem av delegationen tidigare än bankdirektör Rask. På samma ställe har för övrigt ersättaren Lars W. Johansson titulerats referendarieråd, ehuru han utnämmts till förvaltningsråd redan år 1972 samt ersättaren Grels Teir titulerats vicehäradshövding, ehuru han sedan år 1973 varit generaldirektör.

I samband med framtida redogörelser över det nordiska samarbetet skulle det vara önskvärt och upplysande om i berättelsen skulle ingå en förteckning över utlåtanden, som landskapsstyrelsen avgivit till Nordiska rådets Finlands delegation.

Utskottet har särskilt diskuterat övervakningen i dag av de stadganden, som berör rätten till näringsutövning inom landskapet. Utan helhjärtat stöd från alla de parter, som kan beröras av dessa åländska särstadganden, kan visserligen tillsynen icke fullständigt genomföras men i princip anser ändock lagutskottet, att övervakningen av att näringslagstiftningens stadganden och föreskrifter följas och uppföljas borde göras så effektiv som blott möjligt.

På s. 19 framgår, att studiestödsärendena fortfarande handlagts vid kansliavdelningens administrativa byrå. Utskottet fäster landskapsstyrelsens uppmärksamhet på att handläggningen av dessa ärenden borde överflyttas till utbildningsavdelningen.

På s. 29 uppges de rättsmedicinska obduktionernas antal under år 1974 ha varit 50 medan summan av de redogjorda fallen endast uppgår till 46.

På s. 53 framgår av redogörelsen över landskapsgarantier att landskapet inte i något enda fall lidit förlust, vilket utskottet i och för sig finner positivt. Dock må framhållas att också en viss risktagning bör tillåtas vid beviljandet av sådana garantier, eftersom syftet med dessa garantier just är att erbjuda de allmänna kreditanstalterna godtagbara säkerheter utöver vad som annars skulle stå till buds.

Utskottet noterar med tillfredsställelse att andelen ålänningar som är anställda ombord på fartyg ökat något, så att andelen nu uppgått till nära en tredjedel.

Beträffande landskapets jordegendomar har utskottet konstaterat att summan av arrendebeloppen är relativt låg. Oberoende av arrendenas belopp anser utskottet det emellertid vara viktigt att villkoren för landskapets arrendeverksamhet överses och koordineras i syfte att åstadkomma mera detaljerade och framför allt mera enhetliga och därmed rättvisare villkor i arrendekontrakten.

I tabellen på s. 72 har resandetalen uppgivits i exakta tal per månad. Utskottet finner det anmärkningsvärt att antalet nöjesfarkoster årligen, åtminstone sedan år 1972, uppgivits såsom exakt 15.000 och att detta tal summerats tillsammans med passagerartrafikens resandesiffror för att erhålla totalantalet resande till Åland per år. Eftersom antalet nöjesfarkoster tydligen ej är känt, och antalet passagerare ombord på dessa farkoster i ingen händelse kan uppges med exakthet, anser utskottet att ifrågavarande tabell bättre skulle tjäna sitt syfte om nöjesfarkosterna inte alls skulle upptas i denna utan redovisas utanför tabellen.

Av berättelsen framgår att den allmänna rättshjälpsbyrån fortfarande under år 1974 varit provisoriskt anordnad. Antalet rättegångar, som handhåfts av byråns jurister uppges, likasom i berättelsen för föregående år, ha varit omkring 20. Det verkliga antalet domstolsuppvaktningar torde dock ha varit betydligt högre. Med hänsyn till den allmänna rättshjälpsverksamhetens betydelse och omfattning samt den extra arbetsbörda varmed tjänstemän inom landskapsförvaltningen nu därigenom belastas, emotser utskottet att landskapsstyrelsen skulle eftersträva en ändamålsenlig omorganisation av rättshjälpsverksamheten i enlighet med principerna i förordningen den 17.01.75 om allmän rättshjälpsverksamhet i landskapet Åland (rikslagen om allmän

rättshjälpsverksamhet).

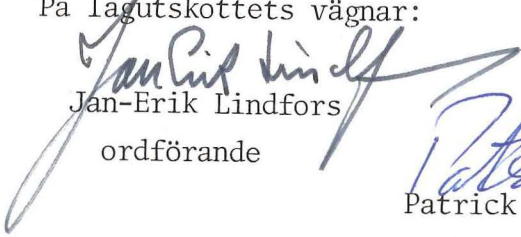
Finansutskottets och kulturutskottets ovannämnda utlåtanden fogas till detta betänkande såsom bilagor.

Med hänvisning till det anförda får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget måtte bringa detta betänkande till landskapsstyrelsens kännedom.

Mariehamn, den 8 januari 1976.

På lagutskottets vägnar:

Jan-Erik Lindfors

ordförande

Patrick Donner

sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordföranden Lindfors, viceordföranden Olof Jansson (delvis), ledamöterna Dahlman, Torvald Söderlund, Wilén (delvis) och Bengtz (delvis) samt ersättaren Arvidsson (delvis).

Till Lagutskottet

från finansutskottet.

Lagutskottet har anhållit om finansutskottets utlåtande, huruvida i samband med landskapets bokslut och landskapsrevisorernas berättelse eller i landskapsstyrelsens berättelse till Ålands landsting för 1974 ingående avsnitt om finansavdelningens förvaltningsområde finnes något att anföra, vilket lagutskottet borde beakta vid behandlingen av sagda berättelse.

Med anledning härav får finansutskottet härmed meddela, att utskottet icke funnit något att påminna i ärendet.

Mariehamn, den 5 januari 1976.

Klas Eklund
v. ordförande

Henrik Gustafsson
sekreterare.

Till Landstingets lagutskott.

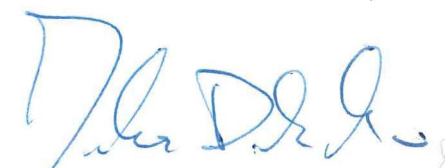
Hänvisande till lagutskottets brev rörande kulturutskottets utlåtande över den kulturella delen av Ålands landskapsstyrelses berättelse år 1974 får utskottet, som i ärendet hört skolinspektören Erik Skrifvars, framföra följande.

Utskottet har fäst sin uppmärksamhet vid de stora inbesparingarna och avsaknaden av reserveringsanslag för planerade investeringar. Emellertid konstaterar utskottet att ifrågavarande anslag upptagits i 1976 års landskapsbudget och sålunda redan åtgärdats. Utskottet önskar även poängtera betydelsen av att en byråsekreterarbefattning vid skolbyrån nu verkligen inrättas. Befattningshavaren skulle bland annat omhänderha studiestödet, vilket skulle möjliggöra en fortsatt smidig behandling av detta för eleverna i landskapets skolor så viktiga ärende, samt sommaruniversitet med mera och sålunda avlasta skolinspektörerna sådant administrativt arbete som egentligen icke ankommer på dem.

Mariehamn, den 9 januari 1976.

På kulturutskottets vägnar:

Ragna Sanders
ordförande

Johan Dahlman
sekreterare.